

“Ik wil ook visueel een discussie losmaken”

Een pluriculturele samenleving, dat is wat architect Ergün Erkoçu met zijn werk wil bereiken. Zo bedacht hij het ontwerp voor de poldermoskee en doet hij in diverse achterstandswijken onderzoek naar ‘het informele netwerk’ van gebruikers van een gebouw.

DOOR LAURA BAAR

Hij kan zich opwinden over hoe de media met beeldvorming over de islam omgaat. Hij neemt dan ook geen genoegen met het feit dat zij denken te weten hoe de islamwereld in elkaar zit. Ergün Erkoçu: “Hoewel ik een Turkse vader en een Nederlandse moeder heb, word ik toch als Turk gezien, en daarmee automatisch als islamiet. Die manier van denken in hokjes wil ik omzetten in projecten. Ik wil me niet alleen uitdrukken in woorden, maar ook visueel een discussie losmaken.”

POLDERMOSKEE

Om die reden bedacht Erkoçu tijdens zijn afstuderen, samen met zijn toenmalige partner, in 2002 voor de Rotterdamse achterstandswijk Feijenoord de poldermoskee, een moskee die in het Nederlandse landschap past. “Het is een discussiemodel zonder minaretten en mét basketbalveld en windmolens op het dak. De moskee heeft een sociaal-maatschappelijke functie, om de integratie te bevorderen. Mensen in Nederland vinden een traditionele moskee vreemd en eng. Dat vind ik interessant. Daar wil ik in mijn ontwerpen dan op ingaan, door geen koepel en minaretten te plaatsen. In de moslimachterban leverde dit een boeiende discussie op. De één vond dat het gebouw wél een koepel en minaretten moest hebben, de ander dacht dat de nieuwe generatie helemaal geen waarde aan die uiterlijke kenmerken hecht.”

Ook bedacht Erkoçu een dynamisch

en ecologisch ontwerp voor de Annasr-moskee in Rotterdam, met winkel, lounge en kapper. De azaan – oproep tot gebed – past ook in het Nederlandse landschap en verloopt geluidloos. Gelovigen worden via lichtbundels opgeroepen tot het gebed.

INZICHTEN

Dat Erkoçu zo betrokken is, heeft

“Door de problematiek te begrijpen, wil ik als architect een oplossing bieden”

te maken met zijn jeugd. Nadat zijn Turkse vader op Erkoçu's twaalfde overleed, liet zijn Nederlandse moeder hem volledig vrij. Een lastige tijd: “Het was een periode waarin ik met vallen en opstaan snel volwassen werd.” Op zijn vijftiende besloot hij iets verstandigs te gaan doen in zijn leven. “Tijdens mijn opleiding bouwkunde op de mts in Den Haag ontdekte ik mijn plezier in tekenen en zo vond ik een manier om me als verlegen jongen te uiten in mijn ideeën en meningen.”

PLUKKEN

Anderhalf jaar geleden richtte Erkoçu zijn eigen bedrijf op: CONCEPT0031. Met dit bureau probeert hij de actualiteit uit te lokken en zelfs te scheppen, door ‘het informele netwerk’ van de gebruikers van een gebouw in kaart te brengen. Dit doet

het bedrijf door onderzoek te doen in diverse ‘Vogelaarwijken’. Zo troffen ze in de Transvaalwijk in Den Haag een ‘schuilmoskee’ in een woonkamer aan en een illegale salsadansschool in een tuin. “Gemeenten en woningcorporaties begrijpen niet hoe een wijk echt leeft”, vertelt Erkoçu. “Kijk naar de overlast van Marokkaanse jongeren. Het echte probleem zit hem in de kleine sociale huurwoningen. Doordat het oudste en jongste kind één kamer moeten delen, trekken ze naar buiten en gebruiken ze portieken als woonkamer. De gemeente timmert die portieken vervolgens dicht, de jongeren steken ze weer in brand met een molotovcocktail. Door de problematiek te begrijpen en ruimte te laten voor verschil, wil ik als architect een oplossing bieden.”

PLURICULTUREEL

Inmiddels durft een grote woningcorporatie het aan om Erkoçu zijn ideeën voor een pluriculturele gemeenschap om te laten zetten in een woonvoorstel voor Slotervaart in Amsterdam. Een goed voorbeeld van zo’n gemeenschap vindt hij het Baekelandplein in Eindhoven: “Het is een complex met dure koopwoningen en sociale huur, kantoren voor multinationals en startende ondernemingen, en een Turkse bazaar gecombineerd met een plein voor prostituees. Door al die tegenstellingen gaan mensen op elkaar letten en ontstaat er een normale manier van communiceren.” Het begin van een ultieme droom? Jazeker, het liefst zou Erkoçu een complete pluriculturele stad bouwen. ☺

De Poldermoskee

Ergün Erkoçu in het kort

1980 Geboren in Den Haag

opleiding

2002 Afgestudeerd aan Hogeschool Rotterdam, Academie van Bouwkunst
2002 Afgestudeerd aan TU Delft, Architectuur

carrière

1999-2002 Roeleveld Sikkes Architecten, diverse woningbouwprojecten
2002-2004 Mecanoo Architecten, Montevideo: hoogste woontoren van Nederland
2004-2007 MEMAR•DUTCH architects, poldermoskee
2007 CONCEPT0031, woningconcepten ‘Vogelaarwijken’
2009 Div GoodPracticePrijz 2008, voor nieuwe en veelbelovende initiatieven

FONDS BEELDDE KUNSTEN

De projecten van Ergün Erkoçu brengen grote risico's met zich mee, omdat er in eerste instantie geen geld is om ze daadwerkelijk uit te voeren. Om het creëren van deze mogelijkheden te stimuleren, is hij tot september 2009 door het Fonds Beeldende Kunsten, Vormgeving en Bouwkunst (BKVB) benoemd tot Intendant Culturele Diversiteit.